

Heerarka Waxbarashada Faallo Dadweynaha

Cusbooneysiinta Guud ee Heerarka Waxbarashada

Heerarka barashada K-12 ee fananka luqadda Ingiriisiga (ELA), xisaabta, iyo sayniska ayaa dhammaantood dib loo eegay si loogu daro cusboonaysiinta nuxurka, lagu bixiyo caddaynta heerarka luqadda oo lagu daro heerar mudnaanta le si ay u muujiyaan waxbarashada caalamiga ah oo aasaas u ah qof kasta bartaha nidaamkayaga K-12. Marka la aqoonsanayo heerarka mudnaanta la siinayo, waxaan xaqiijin karnaa sinnaanta waxbarashada gobolka oo dhan. Fasal kasta iyo waayo-aragnimada waxbarasho, dhammaan ardaydu waxay heli doonaan si ay u horumariyaan aqoonta/karti la mid ah heerar waxbarasho oo qayb ka ah tilmaamaha Tier 1, faragelinta iyo taageerada.

Heerarka waxbarashada dib u eegis iyo cusboonaysiinta waxay ku salaysan yihiin Heerarka Gobolka ee Xudunta u ah hadda la isticmaalo ee xisaabta iyo ELA, iyo Heerarka Sayniska Jiilka Xiga ee sayniska. Heerarka ayaa lahaan doona dukumeenti taageeraya marka ay si rasmi ah loo korsado dabayaaqada sanadkan. Tan waxaa ku jira hagayaasha qoyska/daryeelaha, dukumentiyada baakadaha, iyo taageerada hirgelinta heerarka waxbarashada. Fursadaha barasho xirfadeed ee barayaasha ayaa sidoo kale lagu bixin doonaa iskaashiyo badan si loo taageero hirgelinta heerarka waxbarasho ee la cusboonaysiiyay.

Cusboonaysiinta Xisaabta

Heerarka Waxbarashada Gobolka Washington K-12 ee Xisaabta ayaa dib loo eegay si loo ilaaliyo qaab dhismeedka aasaasiga ah ee Heerarka Gobolka ee Xudunta u ah iyadoo kor loo qaadayo caddaynta lagu taageerayo xaaladaha deegaanka maxalliga ah. Dib-u-eegisyadani waxay ujeedadoodu tahay in lagu taageero waxbarashada ardayga, la isku daro xogta sayniska ee dhammaan heerarka fasalka, oo ay xoogga saaraan dabacsanaanta, hufnaanta, iyo saxnaanta faseexnimada xisaabta. Heerarka la cusboonaysiiyay waxay ku dhiirigeliyaan ardayda inay tixgeliyaan habab badan oo lagu xalliyo dhibaataada oo ay la xiriiraan fikirkooda, kor u qaadida faham qoto dheer iyo ku lug lahaanshaha fikradaha xisaabta.

Isbeddellada muhiimka ah waxaa ka mid ah hordhaca heerarka sayniska xogta si loo kobciyo akhris-qoraalka xogta ee fasallada hore iyo in la abuurro oo si dhab ah loo baadho xogta fasallada dambe, iyo beddelka habka diiradda saaraya xeeladaha xallinta dhibka, hufan, iyo saxda ah halkii ay ka ahaan lahayd xifdinta joogtada ah. Heerarka dib loo eegay waxa kale oo ay caddeeyaan shuruudaha xisaabta dugsiga sare, iyaga oo qeexaya waxa ku jira labada buundooyinka ee ugu horreeya, iyo taageeridda isku-habboonaanta ardayga Dugsiga Sare iyo Qorshaha ka dambeeya ee buundooyinkooda saddexaad. Cusbooneysiinta waxaa loo

qaabeeyey si kor loogu qaado qoto dheer ee fahamka ardayga ee xisaabta ee dhinacyo badan, u diyaarinta ardayda adduun ay wado xog iyo hubinta aasaas adag ee waxbarashada mustaqbalka.

Cusboonaysiinta Sayniska

Heerarka Waxbarashada Gobolka Washington ee K-12 dukumeentiga wuxuu qeexayaa qaab-dhismeed la xoojiyay kaas oo is ku daraya heerarka NGSS K-12 ee jira iyo heerarka mudnaanta cusub iyo Heerarka Deegaanka iyo Joogteynta (ESE). Heerarka mudnaanta ayaa qeexaya fikradaha asaasiga ah ee qayb saynis kasta, iyaga oo hubinaya barashada dhammaystiran ee ardayga dhammaan qaybaha nuxurka. Heerarka taageerada, laga bilaabo NGSS, waxay u adeegaan sidii halbeegyo si ay u hagaan naqshadaynta tilmaamaha oo ay u qiimeeyaan horumarka laga gaaray fikradahan asaasiga ah. Habkan habaysan ayaa u oggolaanaya barayaashu inay dhisaan casharro la jaan qaadaya heerarka mudnaanta leh, iyagoo siinaya waddo cad oo loogu talagalay guusha ardayga.

Intaa waxaa dheer, heerarka dib loo eegay waxay soo bandhigayaan sumado gaar ah si diiradda loogu saaro sayniska cimilada, injineernimada, iyo sii jirista deegaanka. Heerarka lagu calaamadeeyay summada [Cimilo] waxay wax ka qabtaan isdhexgalka u dhexeeya Nidaamyada Dhulka iyo hawlaha aadanaha, halka kuwa leh summada [Injineernimada] ay xoogga saaraan fikradaha injineernimada muhiimka ah, inkastoo isdhexgalka heerarka kale la dhiirigeliyo. Calamadda [ESE] waxay ka dhigan tahay heerarka isku daraya sayniska iyo daraasaadka bulshada si wax looga qabto arrimaha deegaanka iyo kuwa caalamiga ahba, kobcinta xirfadaha xalinta dhibaatooyinka adduunka ee dhabta ah. Inta lagu jiro waxbarashadooda sayniska, ardayda waxaa laga filayaa inay ku hawlan yihiin dhammaan Sayniska iyo Ku-dhaqannada Injineerinka (SEPs) iyo Fikradaha Iskutallaabta (CCCs), iyagoo kor u qaadaya hab dhammaystiran oo isku dhafan oo waxbarasho ah.

Cusboonaysiinta Farshaxanka Luuqadda Ingiriisiga

Tan iyo markii gobolka Washington qaatay Heerarka Gobolka ee Xudunta Guud (CCSS) ee Farshaxanka Luuqadda Ingiriisiga (ELA) sannadkii 2011, filashooyinka akhris-qoris ayaa horumaray iyadoo ardaydu la kulmaan noocyo cusub, warbaahinta, iyo teknoolojiyadaha. Sidaa darteed, Heerarka Waxbarashada Gobolka Washington ee K-12 ee la cusboonaysiiyay ee ELA waxay soo dhawaynaysaa akhris-qoraalka warbaahinta iyo muwaadinnimada dhijitaalka ah fasalka ELA, iyadoo xoogga saaraysa fikirka muhiimka ah iyo waxbarashada ku jihaysan nidaamka. Dib-u-eegiddu waxay sidoo kale ka tarjumaysaa cilmi-baarista hadda jirta, mudnaanta siisaa ku-habboonaanta, waxay xoojisaa adkeynta, waxayna ka dhigtaa heerarka kuwo saaxiibtinimo leh iyadoo la yareynayo ku celcelinta.

Si wax looga qabto isgaarsiinta da'da dhijitaalka ah, heerarka aqoonta cusub ee warbaahinta ayaa u horseedaya ardayda inay si dhab ah uga fikiraan fariimaha warbaahinta iyo ilaha macluumaadka, iyaga oo u diyaarinaya inay qaataan go'aano xog ogaal ah oo ku saabsan sida ay uga qayb qaadan doonaan nidaamka deegaanka macluumaadka. Heerarka cilmi-baarista ayaa loo dhaqaaqay dhanka heerarka aqoonta warbaahinta, taasoo ka tarjumaysa baahida loo

qabo in la qiimeeyo saxnaanta macluumaadka iyo kalsoonida ilaha macluumaadka inta lagu jiro cilmi-baarista.

Si loo yareeyo soo noqnoqoshada, heerarka akhriska ee qoraallada suugaanta iyo macluumaadka ayaa la isku daray. Si oo si fiican milicsado cilmi-baadhis ku saabsan xirfadaha kala duwan ee ku lug leh horumarinta akhriska hore, heerarka la xidhiidha fahamka, qiimaynta, iyo isticmaalka qoraallada ayaa lagu daray. Iyada oo ku saleysan cilmi-baaris tilmaamaysa in xirfadaha aasaasiga ah ay ku horumaraan si wada jir ah xirfadaha kale ee wax-akhrinta, ma aha sida isku xigxiga, xirfadaha aasaasiga ah ayaa loo raray qayb *wax-akhris* oo midaysan.

Si loo muujiyo isgaadhsiinta dhabta ah ee aduunka, halbeegyada qoraalka dib loo eegay waxa ay balaadhiyaan noocyada qoraalka, xog-ururinta, iyo doodaha si ay u koobaan noocyo badan oo kala duwan. Si loo muujiyo saamaynta ka iman karta joogtaynta marka ardaydu daabacaan ama ka qaybqaataan golyaasha onlineka ah, muwaadinimada dhijitaalka ah ayaa lagu soo bandhigay heerarka qoraalka iyo heerarka hadalka iyo dhagaysiga. Ugu dambayntii, heerarka luqadda ee dib loo eegay waxay si wanaagsan u taageeraya habaynta labada luqadood iyo hab-dhaqannada akhris-qoraalka ee habaysan. Ugu dambayntii, dib u eegisyadani waxay si fiican ugu diyaariyaan ardayda isgaadhsiinta tacliinta iyo maalin kasta.